

Skärm
Vemmenhög
Örsjö kyrka
sept 1933

Upplys 9 Bergström
3814 Upplys 25 Elisabeth Öststrand
Född 1857 i Örsjö

95-

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Donk.

7.

Fru Elisabeth Öststrand, som boade i Skarup, f. i
Örsjö, Vemmenhög k. berättar: Då jag var i skuläldeon
lekte vi "Donk". Det är precis samma lek som man
lekte i Högstads för 1870-talet och tidigare. Klabbes
ände skillnaden är: då man i Högstads slog i
dörren och sade: Klabbes för Sissa, kunde man
i Örsjö säga: Donk för Måns. Pärelesonen
voro precis desamma, jag tyckte detta var
en rolig lek, ty om A. har stått och räknat till
hundra och de andre under tiden gömt sig, kunde
någon stå på lur vid en gavel och om A. gav mat
gaveln och tittar är B. på andra sidan huset. Han
ser ingen, men tyckte sig se en skymta av en vid
gaveln. Nu springer han hän och skall se om nå-
gon är där. Han får se Måns, men idetsamma her
en skrangit från gömstället ^{till} dörren och säger: Dränk för:
(B. Måns.)

3814

5-3

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skrivet.

Från Elisabeth Örostrand född i Örsjö 1837 berättas:

Om leornet her skribet skall modern stjälka orngat och lägga detta under leornets huvud att sova fri i nio nätter och i tygsket lämna tillbaka det stulna. Om den leertulne skall väsnas för den bortkomna varan har jag ej hört, jag tror att blott det är stulet, her det åsyftad vishet. De gamla sade också att man skulle skrämma modern och lägga leornet till bröstet att dia under skrämelsen, men detta råd tror jag icke att det hjälper. Det första rådet var det vanligaste och det tror jag är det säkraste.

Då de skulle skrämma modern förstod hon genast syftemålet, så att hon blev vanligens inte så rädd, att skrämse hjälpte.

Uppgt. 1933 av: J. Bengtsson, Skursjö

Skriv endast på denna sida!

9

6 s.

Landskap: *Malmöhus län* Upptecknat av: *J. Bengtström*
 Härad: *Commenhög* Adress: *Vinkelg. Skurup*
 Socken: *Örsjö* Berättat av: *Elisabeth Öhrstrand*
 Uppteckningsår: *1933* Född år *1857* i *Örsjö*

Uppteckningen rör *Lyte.*

Berättaren, som boende i Skurup, säger: Då jag var
 liten gick jag snett in för med kenen och i stället
 för att det skulle göräättras, förvämrades gängen,
 jag var så stor att jag kan komma ihåg hur det
 gick till. Mor tänkte vid sig själv: detta här-
 leder sig säkert från den tid hon var boende
 med mig. Slutligen upptäckte hon enri felet läg.
 Då hon en slesig dag gått till kyrkan, blev
 hon söligen skona. Kommen in på kyrko-
 göden hällde hon skon och tocka av den från
 gräset. Nu sade hon till mig, att jag skulle en
 kväll efter solnedgången, en lördagskväll, gå

med henne ligande in på kyrkogården. Komma
in på kyrkogården, tog mor mig om livet och höll
de mig, än åt en sida och än åt en annan och strökte
innersidan av mina fötter på en gräsbevuxen
överdåd grov. Så strök hon båda benen för mig.
Om hon sade något vet jag ej, detta måtte i så fall
härskas, ty jag hörde inget ljud från henne.
Sedan hon så strogit mina fötter på gravskallen,
gick vi våra färde. Jag började mer och mer att gå
rätt på fötterna och snart efter kunde ingensse
att jag gått så smett på fötterna och jag gick li-
a bra, som aldrig något hade vidlätt mig och är
bva i mina fötter, denna dag som idag är. Så att
man kan se att sådana råd hjälper. Samma berättelse.
I Almeröd, Skivarps socken, är tre högar kallade: Almerödsgården.
Den mellersta högen står på fyra pelare i luften och trälken
och dunsar under högen. Alfvt. 1933 av: J. Bengtström, Skivarps

Landskap: *Melmohus län*Upptecknat av: *A. Bergström*Härad: *Vemmenhög*Adress: *Örnshög, Skerup*Socken: *Örsjö*Berättat av: *Elisabeth Öststrand*Uppteckningsår: *1933*Född år *1857* i *Örsjö*Uppteckningen rör *Lyte*.

Berättaren, nu boende i Skerup, säger: då jag var liten tvörde jag i Örsjö de gamla säga, att om ett barn väter i sängen, är detta ett lyte. (Tja, de som kunna meningarna vara delade, jag uppt. anser att det härleder sig från magen rost och boist för sömn. + barnets goda matmältningssorg.) De gamla i Örsjö använde följande råd: Den som var mor eller fostermor till barnet gick bort till ett sterbehus och bad om att få be den döde ta lytet med sig i graven. Det skulle vara av matsatt kör. Pojken lät sitt vatten i en liten flaska. Modren tog nu flaskan en kväll sedan, sedan gått ner och gick till sterb-

huset och lade fleshan vid sidan om liket, när så
 att ingen sig fleshan och sade: jag ber dig Bissa
 Ola Nils, tag detta lyte med dig i graven och tag och
 gick sina färde. Så gjorde man också om en flicka
 skulle bötas för sådant lyte, men naturligtvis
 av motsatt kön. De gamla sade: att detta var
~~tydligt~~ ett såkert botemedel. Stenhusets med-
 lemmer visste ju i vad ärende hon kom, så
 att ingen vada henne till.

Lyte.

Samma berättare: Man skall om natten mellan mid-
 somnsvaftan - och dagen gå ut och hålla handen
 något pränt att vatten kan, som i den och slämat
 gräset, att man går vatten i handen, och tvättat lytet
 med detta, så försvinner lytet. Samma berättare:
 Om man går ut kvällen vid midnattsvaftan, så för man
 maski håret, sade de gamle i Örsjö 1893 w: Man, Murens